

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.782/2017/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Lőrinczi Lauraügyvéd által képviselt felperesnek - a Dr. Bohács Zsoltügyvéd által képviselt alperes ellen törzskönyv kiadása és egyéb követelés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. május 23. napján kelt 1.P.20.954/2016/22. számú ítélete ellen az alperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2009. szeptember 4. napján **(kölcönszerződés száma)** számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 1 760 000Ft kölcsönt folyósított a felperesnek a **(gpmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, HONDA Civic típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(üsz.száma)** számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

V.5.: „A Hitelező javára az eszközből megvásárolt gépjárműre - a felek között létrejött opciós szerződéssel - alapított opciós jog un. „zárt opció”, azaz a Hitelező opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt.”

V.6.: „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

VII.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg”.

A peres felek a kölcsönszerződés megkötését követően biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 5. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a

kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 7. pont). Az opciós szerződés 8. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a kölcsönszerződést 2015. június 15. napján felmondta, és bejelentette, hogy egyidejűleg opciós jogát gyakorolni kívánja.

A felperes módosított keresetében - egyebek mellett - a kölcsön felhasználásával vásárolt gépkocsi törzskönyvének a kiadására kérte kötelezni az alperest. E kérelme indokaként előadta, a törzskönyv a gépkocsit terhelő, alperes javára alapított opciós jog biztosítására került az alperes birtokába, amelynek gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő lejárt, így az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kifejtette, hogy opciós joga az Üsz.V.5. pontja alapján ún. zárt opció, amelyet az opciós szerződésben kikötött feltétel beálltától számított öt éven belül gyakorolhat. Előadta, a szerződést felmondta, ezzel bekövetkezett az opciós jog gyakorlására alapot adó feltétel, s miután a felmondás közlésével egyidejűleg nyilatkozott arról is, hogy élni kíván a vételi jogával, azt határidőben gyakorolta. Emellett érvelése szerint a törzskönyv birtokban tartása nem a vételi jog, hanem a kölcsön atipikus biztosítéka, így mindaddig jogosult a törzskönyvet magánál tartani, amíg a felperes nem teljesíti valamennyi fizetési kötelezettségét. Véleménye szerint a törzskönyv kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellegét támasztja alá az Üsz. VII.1., 2. és 3. pontja, valamint az a tény is, hogy az opciós szerződésnek nincs olyan rendelkezése, amely az opciós jog megszűnése esetére a törzskönyv kiadásának kötelezettségét írná elő. Utalt továbbá arra, nem ért egyet a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontjával, azt részletezett érvei alapján okszerűtlennek minősítette. Fenti álláspontja alátámasztásaként számos egyedi ügyben hozott döntésre, a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlására, valamint a 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 100. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakra is hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyebek között - kötelezte az alperest a **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, HONDA Civic típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadására. E döntésének indokolása szerint a felek a vételi jog biztosítékaként állapodtak meg abban, hogy a gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül, az Üsz. V.6. pontjában írtak nem jelentik azt, hogy a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka lenne. Rámutatott, az Üsz. V.5. pontja ugyan „zárt” opcióról rendelkezik, azonban az opciós jog gyakorlására nyitva álló határidő az opciós szerződés 5. pontja szerint a szerződés aláírásától kezdődik, s miután az alperes vételi jogával a szerződés megkötésétől nyitva álló 5 éves határidő letelte után kívánt élni, azt joghatályosan már nem tehetette meg, így az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását kérte. Változatlan álláspontja szerint az Üsz. V.6. szerint a törzskönyv birtoklásához való jog nem az opciós joghoz, hanem a kölcsönszerződés teljesítéséhez kapcsolódik, vagyis az opciós jogtól független atipikus biztosítéknak tekinthető. Miután pedig a felperes nem teljesítette maradéktalanul a szerződésből eredő kötelezettségét, ezért nem tarthat igényt alappal a törzskönyvre. A törzskönyv atipikus biztosítéki jellegének alátámasztásaként megismételte az elsőfokú eljárásban előadott védekezését.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékeként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokában tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 7. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz. VII.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani.

Az Üsz. alperes által hivatkozott V.6. pontja - az opciós szerződés 5. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz. V.6. pontjának nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Téves az alperesnek az az álláspontja, miszerint az Üsz. V.5. pontja értelmében a javára kikötött ún. zárt opció alapján vételi jogát a szerződés felmondásától számított 5 éven belül gyakorolhatja. Az alperes által hivatkozott „zárt opció” intézményét sem a Ptk., sem más jogszabály nem ismeri, nem szabályozza, emellett sem az opciós szerződés, sem az Üsz. alperes által hivatkozott V.5. pontja nem tartalmaz az alperes állítása szerinti rendelkezést. Az opciós szerződés 5. pontja egyértelműen - az 1959-es Ptk. 375. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. § (2) bekezdésében írtakkal összhangban - rögzíti, hogy a hitelező (az alperes) a vételi jogot legfeljebb a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt gyakorolhatja. Az opciós szerződés 8. pontja és az Üsz. V.5. pontja ennek az ötéves időtartamnak sem a kezdő, sem a végső időpontját nem szabályozza az 5. pontban írtaktól eltérően, csupán azokat a feltételeket határozza meg, amelyek bekövetkezése szükséges ahhoz, hogy az alperes élhessen e jogával.

Tekintettel arra, hogy az opciós jog gyakorlására nyitva álló határidő a szerződés 5. pontja értelmében 2014. szeptember 8. napján letelt, az alperesnek a 2015. június 15. napján kelt levelében erre vonatkozóan tett nyilatkozata elkésett. Az opciós jog tehát anélkül szűnt meg az annak

alapításától számított öt év elteltével, hogy az alperes e jogát gyakorolta volna, következésképpen a továbbiakban nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokban tartására, így annak kiadását nem tagadhatja meg.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz. VII.1., VII.2. és VII.3. pontjában foglaltakból sem.

Nem ért egyet az ítéletábra az alperesnek azzal a hivatkozással sem, miszerint a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítéletábra mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz. V.6. és VII.1. pontja, valamint az opciós szerződés 7. pontja szerkezetéből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Az alperes által hivatkozott más bíróságok által egyedi ügyekben hozott döntések és a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbösek, azok a jelen perben eljáró bíróságot nem kötik.

A közúti közlekedési igazgatási feladatokról és a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet alperes által hivatkozott 100. § (3) és (4) bekezdései csupán arra vonatkozóan tartalmaznak rendelkezést, hogy a közlekedési igazgatási hatóság mind a gépjármű tulajdonosa, mind a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfél kérelmére dönt a jármű forgalomból történő kivonásáról és tehet egyéb - ott megjelölt - intézkedéseket, emellett meghatározza, ki tekinthető a törzskönyvvel jogszerűen rendelkezni jogosultnak. Arra vonatkozóan azonban nem ad eligazítást, meddig tarthatja a jogosult a törzskönyvet a birtokában, illetve mikor, kinek és milyen feltételek teljesülése esetén köteles azt kiadni. Ebből következően a jelen jogvita mikénti elbírálása szempontjából nem bír jelentőséggel. Mindennek nem mond ellent az alperes által hivatkozott 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 100. § (4) bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfélnek kell tekinteni egyebek között azt a pénzügyi intézményt, amelynél a törzskönyvet a jármű tulajdonosa pénzügyi követelés fejében letétbe helyezte, feltéve, hogy ez a rendelkezési jogot megalapozó okiratból megállapítható. Az alperes által hivatkozott Kormányrendelet sem biztosítja ugyanis a hitelezőnek a törzskönyv letéti őrzésének jogát önmagában azon az alapon, hogy a gépjármű vételárát vagy annak egy részét a gépjármű tulajdonosa a hitelező által nyújtott kölcsönösszegekből egyenlítette ki. A törzskönyv biztosítéki célú letétbe helyezésének alapja a felek erre vonatkozó megállapodása lehet, amely megállapodás tartalma dönti el, hogy a hitelező milyen feltételekkel és meddig tarthatja letéti őrzésében a törzskönyvet.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A pernyertes felperesnek a másodfokú eljárásban igazolt költsége nem merült fel, így arról az ítélet tábla nem rendelkezett.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Szeged, 2018. február 6.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró